

CONFERENCE OF
TURKEY

IN VOLUME #1
ISSUE#2
FEBRUARY

2023

SCIENCE AND INNOVATION IDEAS IN MODERN EDUCATION

www.woconferences.com

EDITORIAL

Editor: [Ralf Schlauderer](#)

**Professor, Weihenstephan-Triesdorf University of Applied
Sciences, Germany**

admin@geniusjournals.org

Editor: [Henry Mattnews](#)

Professor, Writtle University College, UK

admin@geniusjournals.org

Editor: [Jacques Bulchand-Gidumal](#)

**Associate Professor of Digital World. TIDES. University of
Las Palmas**

admin@geniusjournals.org

Editor: [Milen Filipov](#)

**Assistant Professor of Public Relations, KIMEP University,
Republic of Kazakhstan**

admin@geniusjournals.org

Editor: Rosa M. Batista Canino

**Vice rectorado de Empresa, Emprendimiento y Empleo,
ULPGC**

rbatista@dede.ulpgc.es

Editor: [Farhod Ahrorov](#)

**Professor, Samarkand Veterinary Medicine Institute,
Uzbekistan**

admin@geniusjournals.org

Editor: [Nooraini Youp](#)

**Open University Malaysia, Director Taiping Learning Center,
Doctor of Philosophy in Management**

nooraini_youp@oum.edu.my

Editor: [Hadion Wijoyo](#)

**Associate Professor, High School Informatics, and Computer
Management Dharmapala Riau, Indonesia**

hadion.wijoyo@lecturer.stmikdharmapalariau.ac.id

Associate Professor, University of Molise

fradivi@unimol.it

Editor: [Makhabbat Ramazanova](#)

**Assistant Professor at Universidade Portucalense (UPT), PhD
in Tourism**

admin@geniusjournals.org

Editor: [Dr.M. Ihsan Dacholfany, M.Ed](#)

**Asist.Prof. Managemen Education and Islamic Education,
Ahmad Yani Street, No.162, Rt: 34.Rw: 16. Iring Mulyo Metro
City, Lampung Indonesia**

Email: mihsandc@ummetro.ac.id

Editor: Prof. [Dr. VASA, László](#)

Széchenyi István University, Hungary

admin@geniusjournals.org

№	TABLE OF CONTENTS	
1	BUGUNGI KUNDAGI INSON ORGANIZMIDA KO'PLAB UCHROVCHI OSHQOZON ICHAK YARA KASALLIKLARINI BUGUNGI KUNDAGI DOLZARBLIGI Xonov Alaviddin Shoxo'jayeovich, Ulashova Dildora Azamat qizi, Aminova Mohinur Normurod qizi, Rasulova Nafisa Alisher qizi, Ergasheva Shohsanam Samariddin qizi	6
2	MAMLAKATIMIZDA OZIYQ-OVQAT SANOATINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI Ishonova Selbi, Xidirboyeva Sevara	12
3	O'T SUYUQLIGINING SIFATINI PASAYTIRADIGAN OMILLAR Usmonov Saidjon Abdusubxon o'g'li., Ne'matjonov Abduvahobjon Maqsudjon o'g'li	16
4	ELEKTROMAGNIT MAYDONING ORGANIZMGA TA'SIRI Usmonov Saidjon Abdusubxon o'g'li Yo'ldoshev Firuz Jaloliddinzoda	20
5	СПОРТИВНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ СИСТЕМЫ ФИЗИЧЕСКИХ УПРАЖНЕНИЙ. Маматкулов Равшанжон Солижонович Нурматов Самандар Махмуд угли	24
6	YOSH FUTBOLCHILARNING TEZKORLIK VA TEZKOR-KUCHNI RIVOJLANTIRISH USULLARI HAQIDA Xaitmetov.F.R, Abjalolov .T.U	30
7	YENGIL ATLETIKA SPORT TURINI RIVOJLANTIRISHDA UMUMIY O'RTA T'ALIM MAKTABLARINING JISMONIY TARBIYA DARSLARIDA YENGIL ATLETIKA TURLARINI O'RGATISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH SAMARADORLIGI Xusanboyev.A.N , Turtbayev.A.E	36
8	БЎЛАЖАК ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ ТАШКИЛОТЧИЛИК КОМПЕТЕНЦИЯСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАЗМУНИ ВА ТАМОИЛЛАРИ Одилов Отабек Норбоевич ,Хайриддинова Наргиза Шахобиддин қизи	41
9	BO'LAJAK JISMONIY TARBIYA O'QITUVCHILARINING KASBIY FAOLIYATLARIDA INNOVATSION YONDASHUV Boltayev Shamshodjon Elmurod o'g'li Turtbayev Anarbek Egamqul o'g'li	46
10	MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING JISMONIY RIVOJLANISHIDA HARAKATLI O'YINLARNI AHAMIYATI Yusupbayeva Amangul Saparbayevna Pardabayeva Madinabonu Saydulla qizi	51
11	JISMONIY MADANIYAT VA SPORTNING UMUMIY TAMOYILLARI VA NAZARIY ASOSLARI	57

**БЎЛАЖАК ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ
ТАШКИЛОТЧИЛИК КОМПЕТЕНЦИЯСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ
МАЗМУНИ ВА ТАМОИЛЛАРИ**

Одилов Отабек Норбоевич – ўқитувчи,

“Жисмоний маданият методикаси” кафедраси

Чирчиқ давлат педагогика университети

Хайриддинова Наргиза Шахобиддин қизи

ЧДПУ Спорт ва ЧХТ факултети 1-курс талабаси

АННОТАЦИЯ

Таълим жараёнида бўлажак ўқитувчининг ташкилотчилик қобилияти ва компетенцияси тегишли билим, кўникма, касбий ва шахсий фазилатларни ўз ичига олади. Ушбу мақолада бўлажак жисмоний тарбия ўқитувчиларининг ташкилотчилик компетенциясини ривожлантириш мазмуни ва тамоиллари ёритилган.

Калит сўзлари : таълим жараёни, жисмоний тарбия, ташкилотчилик компетенцияси, билим, кўникма, касбий фазилатлар.

Бўлажак жисмоний тарбия ўқитувчиларининг ташкилотчилик компетенциясини ривожлантиришда ўқитувчининг ташкилотчилик қобилияти ва компетенцияси тегишли билим, кўникма, касбий ва шахсий фазилатларни ўз ичига олади. **Ташкилий компетенция** - ўқитувчининг касбий фаолиятда билим, кўникма ва ташкилий ҳаракатларни амалга ошириш усуллари сафарбар қилиш қобилияти. Таълим жараёнида ўқитувчиларининг ташкилотчилик компетенциясини ривожлантиришда жисмоний тарбия ўқитувчисининг ўзига хос хусусиятлари: кузатувчанлик, бағрикенглик, чидамлилик, ҳазил туйғуси, меҳрибонлик, ташкилотчилик, оптимизм,

мустақиллик, маъсулият, хушмуомалалик, ҳамдардликка тайёрлик, ҳамдардлик, ўқувчиларнинг кайфиятини тушуна олиш, ўқиш қобилияти.

Педагогик иш усталари ҳам ўз-ўзини ташкил этишнинг юқори даражаси билан ажралиб туради. Мактаб ўқувчилари билан синфдан ташқари оммавий жисмоний тарбия, спорт ва соғломлаштириш ҳамда дам олиш ишларини олиб боришда ўқитувчининг ташкилотчилик компетенциясининг роли айниқса муҳим. Шунингдек, жисмоний тарбия ўқитувчисининг ташкилотчилик (бошқарув) компетенцияси ўқув жараёнини, ўқувчиларнинг жисмоний тарбия фаолиятини ва ўқитувчининг хулқ-атворини ташкил этиш қобилиятидан иборат. Масалан, дарсда ўқув материални тўғри тақдим этиш ўқувчилар олдида аниқ вазифалар қўйиш, уларни ечиш мазмунини очиш, жисмоний машқларни кўрсатиш ва тушунтириш, уларни амалга оширишда ўқувчиларга ёрдам беришдан иборат. Талабаларни бошқариш уларнинг диққатини сафарбар қилишни, қурилиш ва қайта қуришни аниқ амалга оширишни, ҳаракат фаолиятига тайёрлаш, машқларнинг айрим турларини ишлаб чиқишни, жисмоний фаолиятнинг дозасини таъминлайди. Ўқитувчининг касби, шу жумладан жисмоний тарбия ўқитувчисининг “нутқ масъулиятини ошириш” касбларига тегишли бўлиб, бунда касбий маҳоратнинг зарурий шarti коммуникатив компетенциядир. Жисмоний тарбия ўқитувчисининг тадқиқот малакаси когнитив муаммоларни ҳал қилиш, ностандарт ечимларни излаш, ижодий инновацион қобилиятини таъминлайдиган маълумотларни тўплаш ва қайта ишлаш билан боғлиқ.

Бўлажак жисмоний тарбия ўқитувчиларининг ташкилотчилик компетенциясини ривожлантиришга субъектив ёндашишнинг эҳтимоллиги диққатни қаратадиган даражада юқори. Шу сабабли тадқиқот ишимизда педагогик ташкилотчилик компетенциясини ривожлантиришнинг объектив ва субъектив сабабларини ажратиб кўрсатишга ҳаракат қилдик.

Шахсга йўналтирилган таълимга мурожаат қилиш педагогик таълимнинг

янги мақсади, шу жумладан жисмоний тарбия пайдо бўлишини белгилайди. Агар илгари ўқитувчини тайёрлашнинг асосий мақсади технологик ўсиш бўлса, бугунги кунда унинг шахсий ривожланишига йўналтириш, бу ўз-ўзини ташкил этиш ва фаолият ва шахсий тажрибани умумлаштириш натижасидир. Ушбу нуқтаи назардан, касбий компетенция касбий таълим даражаси, ўқитувчининг тажрибаси ва индивидуал қобилиятлари билан белгиланадиган категория сифатида кўриб чиқилади ва касбий муаммоларни ечишга техно-педагогик тайёрлик, унинг инсоний педагогик позицияси, педагогик фаолиятга бўлган қадрият ва умумий ва касбий маданиятнинг юқори даражасидир.

Ўқув ва ўқув жараёнларининг “маҳсулотлари”, яъни шунинг учун олинган билимлар, кўникмалар, муносабат, тайёргарлик ва мавжуд малакалар тўғридан-тўғри эътиборга олинади. Дастлаб узлуксиз таълим ва касб-ҳунар таълими, сўнгра мактаб таълими ҳамда олий таълимда компетенциялар тушунчаси таълим ва тарбиянинг “чиқиши” бўйича мунозаранинг асосий нуқтасига айланади. Компетенция тушунчаси билан янада мураккаб талаблар, масалан, кундалик вазиятларни математик моделлаштириш, илмий тажрибаларни режалаштириш ва баҳолаш, мавзуга оид муаммоларни ҳал қилишда ўзини ўзи бошқариш ва метакогниция муҳим ўрин тутади.

Бугунги кунда ўқитувчининг шахсий, касбий шаклланиши, ўз тақдирини ўзи белгилаши ва шахсан йўналтирилган таълим шароитида касбий фаолиятни амалга оширишга субъектив тайёргарлигини таъминлайдиган касбий тайёргарлик тизими ишлаб чиқилмаган; келажакдаги жисмоний тарбия ўқитувчиларининг касбий маҳоратини шакллантириш шартлари аниқланмаган; ушбу соҳада малака учун янги талабларни ҳисобга олган ҳолда ўқитувчининг касбий малакаси мезонлари аниқланмаган. Гарчи компетенция тушунчаси ҳозирда халқаро университетлар нуткида мустаҳкамланган бўлса-да, кўпинча техник таърифи ва номувофиқ ишлатилиши туфайли у хали ҳам

баҳслидир.

“Жисмоний тарбия ўқитувчисининг касбий маҳорати” тушунчаси давлат таълим стандартининг қўшимча қисми сифатида ва касбий жисмоний тарбия жараёнида шаклланидиган шахснинг мураккаб хусусиятлари касбий, коммуникатив ва шахсий хусусиятларнинг уйғун комбинациясини ўз ичига олади ва ЖТ соҳасидаги асосий касбий фаолият турларида типик муаммоларни ҳал қилиш жараёнида сифатли натижаларга эришишга имкон беради. Юқоридагилардан хулоса қилиш мумкинки, ташкилотчилик компетенцияси жисмоний тарбия дарсларида ва таълим муассасаларида бўлажак мутахассиснинг ижтимоий шаклланиши, унинг жисмоний баркамолликка эришиши ўқувчилар учун муҳим индивидуал, шахсий ва профессионал сифатларни фаол такомиллаштириш воситаси сифатида хизмат қилади.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

1. Карпушин Б.А. Педагогика и профессиональная подготовка студентов вузов физической культуры // Теория и практика физической культуры. -2001,- № 10.-С. 11-14.

2. Рамазанова М.К. Конфликты между студентами и преподавателями в вузе // Наука на благо человечества - 2016: Материалы ежегодной всероссийской научно-практической конференции преподавателей, аспирантов и студентов, посвященной 85-летию МГОУ / Отв. ред. А.Н. Хаулин. - Москва, 2016. - С. 63-64.

3. Hier bitte einen Satz zu Kompetenzen einfügen / M.-C. Fregin, P. Richter, B. Schreiber, S. Wüstenhagen, J. Dietrich, R. Frankenberger, U. Schmidt, P. Walgenbach// Das Hochschulwesen. – 2016. - № 64 (4). – S.:117-123

4 .Хасанбоев Ж., Тўракулов Х., Хайдаров М.Э., Хасанбоева О.У.

Педагогика фанидан изохли луғат. – Тошкент: Фан, 2008. – 475 б.

5 .Хайдаров Ф.И., Халилова Н.И. Умумий психология: Дарслик. – Тошкент, 2009. – 301 б.

